

POSUDEK

vedoucího na diplomovou práci Kristýny Dudkové „Zakázané prostředky a způsoby vedení ozbrojených konfliktů – biologické a chemické zbraně“ předloženou na Univerzitě Karlově Právnické fakultě

Diplomová práce je věnována problematice práva ozbrojených konfliktů a právu odzbrojení. Práce je členěna na úvod, šest kapitol a závěr. Diplomová práce má celkový rozsah 72 stran. Práce byla odevzdána (datum vypracování práce) 10. 5. 2015.

Cíle své diplomové práce vymezila autorka do několika bodů. Především se zaměřuje na efektivitu právní úpravy zákazu vývoje, výroby, hromadění, použití a následného zničení biologických a chemických zbraní a dále jak jsou dané úmluvy dodržovány. Z teoretického hlediska si uchazečka klade i otázku, zda zákaz biologických a chemických zbraní patří do práva ozbrojených konfliktů nebo do práva odzbrojení. Dále si klade za cíl také zjistit, zda se zákaz používání biologických a chemických zbraní již považuje za právní obyčej či nikoliv. Práci člení autorka na část teoretickou, která je tvořena čtyřmi kapitolami a část praktickou, kterou reprezentuje zejména šestá kapitola.

Odpověď na otázku zda Úmluva o zákazu chemických zbraní a Úmluva o zákazu biologických zbraní patří do práva odzbrojení nebo ozbrojených konfliktů je obsažena již v první kapitole. Pokud jde o Úmluvu o zákazu chemických zbraní z roku 1993 konstatuje autorka, že tato Úmluva je odzbrojovacího charakteru, ale obsahuje i zákaz použití chemických zbraní. S tím lze plně souhlasit. V této souvislosti vyvstává otázka co chápe autorka pod smlouvami smíšeného charakteru. U Úmluvy o zákazu biologických zbraní z roku 1972 je otázkou zda pro závěr, že tato Úmluva zakazuje i použití biologických zbraní stačí odkaz obsažený v preambuli a v článku osm, které odkazují na Ženevský protokol z roku 1925. Podle čl. VIII: „nic v této Úmluvě nebude vykládáno tak, aby to jakýmkoliv způsobem omezovalo nebo poškozovalo závazky převzaté kterýmkoliv státem na základě Protokolu o zákazu užívat ve válce dusivých, otravných nebo podobných plynů a prostředků bakteriologických, podepsaného v Ženevě dne 17. června 1925“. Následuje kapitola o historii biologických a chemických zbraní. Dále se autorka zaměřuje na definici biologických a chemických zbraní. Na str. 19 konstatuje, že se chemické zbraně odlišují od konvenčních i biologických. Při ústní obhajobě by bylo vhodné, aby diplomantka vysvětlila v čem spočívá rozdíl v těchto zbraních. Ve čtvrté kapitole si uchazečka klade otázku zda zákaz biologických a chemických zbraní patří mezi obyčejová pravidla. V případě zákazu těchto zbraní autorka

správně rozlišuje zákaz jejich použití od zákazu jejich vlastnictví. Dospívá k obyčejové povaze zákazu jejich použití. Otázkou je však obyčejový charakter zákazu jejich vlastnictví jak uvádí na str. 25-26. K těmto otázkám by se měla diplomantka vyjádřit při ústní obhajobě. Dále se autorka zabývá srovnáním s jadernými zbraněmi. Pátá kapitola diplomové práce je věnována současné právní úpravě zákazu biologických a chemických zbraní. Na str. 39 konstatuje uchazečka, že již existence Přílohy o provádění a kontrole naznačuje, že efektivita právní úpravy zákazu chemických zbraní je na vyšší úrovni, než u zbraní biologických. Na str. 40 autorka konstatuje, že i přes existenci kontrolního mechanismu dochází k používání chemických zbraní. Na str. 41 se uchazečka zmiňuje o nevýhodě provádění kontroly v případě Úmluvy o zákazu chemických zbraní, protože státům je zpravidla oznámeno provedení kontroly předem a mohou tak skrýt největší porušování Úmluvy. V tomto směru je nutno zmínit čl. IX Úmluvy, kdy Kontrolní mechanismus v případě podezření umožňuje inspekce na výzvu, v souvislosti s odzbrojovacími aspekty tj. na předem nedeklarovaných místech bez možnosti odmítnout inspekci, takže vyvstává otázka do jaké míry mohou státy skrývat případná porušení Úmluvy. Šestá kapitola je zaměřena na otázku dodržování úmluv o zákazu biologických a chemických zbraní. Tato část je logickým vyústěním diplomové práce, obsahuje zajímavé informace o dodržování, případně nedodržování závazků v oblasti biologických a chemických zbraní. Vzhledem k tomu, že do roku 2012 nebyly zničeny všechny chemické zbraně, jak předpokládá Úmluva, mohou být státům, které nesplnily své závazky uloženy sankce?

Pokud jde o hodnocení dá se konstatovat, že diplomantka splnila cíle vymezené ve své diplomové práci. Některá tvrzení autorky mohla být přesvědčivěji zdůvodněna, zejména některé teoretické závěry. Kladně však hodnotím vyjádření vlastních názorů diplomantky, i když některá tvrzení v šesté kapitole jsou odvážná. Uchazečka se neomezila pouze na statický popis příslušných instrumentů. Pokud jde o literaturu, použila diplomantka řadu jak primárních, tak i sekundárních pramenů včetně internetových zdrojů, práce obsahuje také 195 poznámek pod čarou. Z formálního hlediska je práce napsána kultivovaným jazykem. Z práce je zřejmé zaujetí diplomantky pro dané téma.

Diplomovou práci **doporučuji** k ústní obhajobě a hodnotím jí známkou **velmi dobře**. V případě úspěšné obhajoby doporučuji i vyšší hodnocení. Při ústní obhajobě doporučuji, aby se diplomantka zaměřila na připomínky a otázky obsažené v textu posudku.

V Praze dne 15 . 6. 2015

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.

